

**ПРАТ «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОСОФІЯ»
(для бакалаврів)**

Київ – 2017

Підготовлено доктором філософських наук Мелковим Ю.О.

Затверджено на засіданні кафедри філософії та політології (протокол №1 від 31 серпня 2017р.)

Схвалено Вченою радою Навчально-наукового Інституту Міжнародних відносин та соціальних наук ПрАТ «ВНЗ МАУП» (протокол №1 від 31 серпня 2017 р.)

Робоча програма дисципліни «Філософія». — К.: МАУП, 2017. – 19 с.

Робоча програма призначена для студентів заочної форми навчання, містить вступну частину, програмний матеріал дисципліни, структуру залікових кредитів, тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи, план практичної підготовки (практичні навички та вміння, якими повинен володіти студент в результаті вивчення дисципліни), перелік питань для підсумкового контролю, форми контролю, а також перелік навчально-методичної літератури.

© ПрАТ «ВНЗ МАУП», 2017

ПрАТ «ВНЗ МАУП»

РОБОЧА ПРОГРАМА

З дисципліни «Філософія»

Спеціальність: 226 «Фармація, промислова фармація»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Факультет: фармації

Кафедра: кафедри філософії та політології

Нормативні дані:

Спеціальність, термін навчання	Форма навчання	Семестр	Кількість навчальних тижнів	Підсумковий контроль				Кількість кредитів	Кількість годин								
				Іспит	Залік (ЛК)	Курсова робота (проект)	Розрах.-графічне завдання		ЕCTS	Загальна кількість	Кількість аудиторних годин					Самостійна робота	Позааудиторна робота
											Всього	Лекцій	Практичних занять	Семинарських занять	Лабораторних занять		
Фармація, промислова фармація, 3 р.	заочна	2	20	-	оцінка	-		3	90	18	10	8	-	72			

Робочу програму склали: д.ф.н. Мелков Ю.О.

Програму обговорено на засіданні кафедри філософії та політології

"31" серпня 2017 р., протокол № 1

Програму ухвалено на засіданні Вченої ради Навчально-наукового Інституту Мужнардних відносин та соціальних наук

«31» серпня 2017 р., протокол № 1

Завідувач кафедри філософії та політології

Ю.О.Мелков

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Філософія» належить до циклу дисциплін загальної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація».

Програма з дисципліни «Філософія» входить до переліку обов'язкових компонент освітньо-професійної програми «Фармація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», кваліфікація: бакалавр фармації. Навчання здійснюється протягом 3 років. Програма структурована на модулі, змістові модулі, теми.

Згідно з навчальним планом вивчення дисципліни здійснюється на 1 курсі, упродовж II семестру.

Історія України та української культури як навчальна дисципліна:

а) базується на вивченні студентами фундаментальних дисциплін 2 курсу – соціологія, релігієзнавство, політологія, культура і цивілізація і предметно інтегрується з ними;

б) філософія є базовим курсом для подальшого вивчення таких дисциплін як “Логіка. Формальна логіка”, “Тренінг спілкування”;

в) закладає основи філософського розуміння відношення людини та світу і місця майбутньої діяльності лікаря, фармацевта з коригування цих зв'язків на забезпечення здоров'я людини;

г) формує філософське мислення та професійні навички застосування філософсько-наукової методології у професійній діяльності провізора.

Програму дисципліни «Філософія» поділено на 3 змістових модулів таким чином:

1. Філософія та її основні функції. Філософія і світогляд. Історичний розвиток світової філософії.
2. Онтологія, феноменологія, гносеологія. Проблема буття у філософії. Філософська антропологія. Філософія про свідомість, знання і пізнання.
3. Соціальна філософія: суспільство, культура, цивілізація. Соціальна філософія. Філософія культури.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- а) лекції;
- б) семінарські заняття;
- в) самостійна робота студентів (СРС);
- г) консультації.

Теми лекційного курсу розкривають питання відповідних розділів дисципліни.

Семінарські заняття передбачають таку організаційну структуру:

- Підготовчий етап (перевірка позааудиторних завдань, визначення актуальності теми, встановлення навчальних цілей та їх мотивація, контроль вхідного рівня знань).

- Основний етап (формування професійних вмінь та навичок шляхом засвоєння теоретичних відомостей з філософії, проведення ролевих ігор; виконання навчаючих завдань та тестів, демонстрації фрагментів наукових досліджень індивідуальної роботи).

- Заключний етап (контроль кінцевого рівня знань шляхом підбиття загальних підсумків, обговорення теми та позааудиторного завдання щодо наступного заняття).

Ефективність практичного заняття значно підвищується за умов використання наочних засобів навчання: сучасних постерів, схем, таблиць.

Самостійна робота студентів має бути чітко організована та відповідно проконтрольована. Виділяють такі форми самостійної роботи студентів: підготовка до практичних занять (теоретична підготовка, виконання письмових позааудиторних завдань тощо), самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять (написання реферату, виконання письмової роботи), підготовка до тестового контролю засвоєння модулю, підготовка огляду наукової літератури за однією з тем. Для уніфікації та підвищення ефективності самостійної роботи для студентів та викладачів складені методичні рекомендації. Після перевірки письмових робіт проводиться аналіз помилок, в разі необхідності – співбесіда. Підготовка та оформлення презентації закріплює навички роботи з комп'ютером, формує нові уміння, пов'язані з аналізом та узагальненням наукової інформації, готує майбутнього фахівця до публічних виступів та дискусій. Набуття таких навичок та вмінь також необхідно для виконання та захисту дипломних робіт, наукової роботи у

СНТ та підготовки доповідей на конференції молодих науковців. Вони закладають підґрунтя для подальшої інформаційно-консультативної роботи фахівця фармації.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння окремих модулів. Вона має визначення за системою ECTS та 4-х бальною традиційною шкалою, яка прийнята в Україні.

Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових модулів (проміжний контроль) – на практичних підсумкових заняттях.

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенню на підсумкових контрольних заняттях. Для тих студентів, які бажають поліпшити оцінку з дисципліни чи мають занижений рейтинг по завершенню вивчення дисципліни навчальним планом передбачено термін для перескладання підсумкового контролю.

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: ознайомити студентів з надбанням світової і вітчизняної філософської думки, основними сучасними філософськими проблемами, сформувати у студентів науковий світогляд, сприяти розвитку їх творчого мислення, націлити студентів на загально людські пріоритети і цінності.

Основними завданнями є:

- використовувати у професійній та науковій діяльності категорії та закони діалектики;
- користуватися критеріями істини при постановці діагнозу і виборі відповідних ліків;
- інтерпретувати історико-методологічні принципи філософського пізнання природи і суспільства та їх взаємодії;
- трактувати закономірності пізнавально-практичної діяльності людини у професійній роботі фармацевта, провізора;
- демонструвати володіння загальнонауковими та конкретно науковими методами пізнання та практичної діяльності;
- застосовувати філософські знання для розуміння культурних традицій та їх вплив на розвиток медицини.

Компетентності:

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді та з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності..

ЗК 13. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 12. Здатність продемонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 4. Демонструвати вміння самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та використання цих результатів для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.

ПРН 5. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці, формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних та виробничих інтересів.

ПРН 12. Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Змістовий модуль 1. Філософія та її основні функції

Конкретні цілі:

Аналізувати специфіку філософського осмислення світу та людини на відміну від конкретно наукового їх розуміння.

Трактувати специфіку філософських понять у їх порівнянні з буденними та науково-медичними знаннями.

Інтерпретувати основні функції філософії; світоглядну, гносеологічну, методологічну.

Аналізувати зв'язок розвитку філософії на тлі світової культури, науки, медицини.

Тема 1. Філософія і світогляд

Місце філософії в самопізнанні людини. Філософія і світогляд. Світогляд як духовно–практичний спосіб освоєння світу. Світогляд, як форма самовизначення людини. Структура світогляду. Історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, науковий і філософський. Філософія, як теоретична форма світогляду.

Предмет філософії. Специфіка філософського освоєння дійсності. Основні теми і типи філософствування: людина і світ, мислення і буття, духовне і тілесне. Структура філософського знання.

Філософія в системі духовної культури. Взаємовідносини філософії науки та релігії. Філософія і медицина. Філософське пізнання і мораль. Філософія і мистецтво. Основні функції філософії.

Соціальна спрямованість філософського знання. Духовно – творча природа філософії. Людиномірна сутність філософії.

Тема 2. Історичний розвиток світової філософії

Становлення філософсько–теоритичної думки. Міфоепічні засади філософії. Співвідношення філософії і мудрості. Історія філософії як напрямок філософії знання.

Давньокитайська і давньоіндійська філософія. Людина в філософії і культурі Стародавнього Сходу. Ідеї філософії Стародавнього Сходу в сучасній медичній культурі.

Антична філософія. Космоцентризм дньогрецької філософії. Досократична філософія (мілетська школа, Геракліт, Піфагор, Демокріт). Софісти. Класична давньогрецька філософія: Сократ, Платон, Арістотель. Філософія еллізму (епікуризм, стоїцизм, скептицизм). Римська антична філософія. Неоплатанізм.

Філософія Середньовіччя. Релігійний характер філософської думки. Теоцентризм. Вчення про людину. Віра і знання. Основні напрямки розвитку християнської філософії: аполегетика, патристика, схоластика, містика. Реалізм і номіналізм. Філософія Фоми Аквінського. Теорія двоїстої істини. Гален і схоластична медицина.

Філософія Відродження. Атропоцентричний характер філософії Відродження. Гуманізм і проблеми індивідуальності. Натурфілософія епохи Відродження.

Філософія Нового часу. Проблема методу наукового пізнання: емпіризм та раціоналізм. Філософське обґрунтування нової картини світу (Бекон, Декарт, Спіноза, Лейбніц, Локк, Берклі). Механістичний характер філософії 18 століття. Проблеми буття, людини і суспільства в філософії Просвітництва.

Класична німецька філософія. І. Кант – засновник німецької класичної філософії. Кант про дуалізм світу людського буття: природний і моральний. Філософія абсолютної ідеї Г. Гегеля. Антропологізм Л. Фейєрбаха.

Критичний перегляд класичної моделі світорозуміння. Програма радикального оновлення філософії: (Марксизм, позитивізм, філософія життя). Відкриття несвідомих поривів життя (А. Шопенгаур, Ф. Ніцше, З. Фрейд, А. Бергсон).

Криза цінностей західної цивілізації 20 ст. і розвиток філософії. Проблема раціонального і ірраціонального – ключова в філософії 20 ст. Сцієнтизм та антисцієнтизм. Особливості

інформаційного суспільства (Д. Белл, А. Тофлер). Технократизм його критика. Технократизм і медицина.

Екзистенціальна філософія. Німецький екзистенціалізм (М.Хайдеггер, К.Яспер). Французький екзистенціалізм (Ж.П. Сартр, А. Камю, Г. Марсель). Становлення філософської антропології (М. Шелер).

Еволюція релігійної філософії в 20 ст. Філософія неотомізму. Концепція християнського еволюціанізму (П. Тейяр-де Шардена).

Історичні форми позитивізму. Неопозитивізм. Філософія модерну і постмодерну. Постпозитивізм та аналітична філософія. Критика цінностей західної цивілізації. Методи емансипації свідомості: феноменологія Е. Гусерля, герменевтика Г. Гадамера, негативна діалектика Т. Адорно, епістемологія М. Фуко.

Філософська думка в Україні. Джерела української філософської культури. Національно-етнічні особливості української філософії. Міфологічний світогляд праукраїнського етносу. Становлення християнського світогляду на Русі. Філософія Києво-Руської держави (10–12 ст.)

Філософія Києво-Могилянської академії. Г. Сковорода-родоначальник української класичної філософії. Українське Просвітництво. Філософська культура українського барокко.

Академічна філософія в Україні 19 ст. Український романтизм. “Філософія серця” (Г. Сковорода, М. Гоголь, П. Юркевич).

Філософські ідеї в Україні в кінці 19 початку 20 ст. (Антонович, Драгоманов, Франко, Л. Українка, Липинський, Донцов).

Космізм філософської думки і культури (Подолінський, Чижевський, Вернадський, Чмихов).

Філософія української діаспори (Д. Чижевський, Рудницький, Мірчук та інші). Основні напрямки розвитку української філософії 20 ст.

Змістовий модуль 2. Онтологія, феноменологія, гносеологія

Конкретні цілі:

Аналізувати філософський зміст поняття "буття" в його історичному розвитку.

Пояснювати специфіку людського буття.

Оцінювати місце буття людини в структурі буття.

Пояснювати зв'язок змісту буття духовного та соціального з діяльністю людини, провізора.

Інтерпретувати філософське поняття свідомості.

Пояснювати природничо-науковий та соціально-філософський аспекти проблеми свідомості.

Аналізувати різноманітні концепції істини.

Оцінювати істинність філософських та науково-медичних знань.

Засвоїти філософські методи пізнання

Пояснювати проблематичність та практичність розв'язання пізнавальних завдань в сучасній медицині

Тема 3. Проблема буття у філософії

Філософське розуміння буття. Поняття метафізики та онтології. Основні поняття онтології: матеріалізм, ідеалізм, монізм, дуалізм, плюралізм. Форми та рівні буття. Буття людини, природи, суспільства. Проблема субстанції, як першооснови всіх форм буття. Буття і реальність. Реальність об'єктивна і суб'єктивна.

Філософське поняття матерії. Історичний розвиток філософських тлумачень матерії. Єдність матерії і руху. Системний характер та ієрархічна будова матеріального світу. Простір і час, як форми існування світу. Біологічний, соціальний, психологічний простір і час.

Буття природи. Природа, як сукупність об'єктивних умов існування людини. Природа жива і нежива. Життя і розум в контексті глобальної еволюції Всесвіту. Антропний принцип в пізнанні природних умов виникнення життя і людини.

Історичні форми відношення людини до природи. Концепції ноосфери. Поняття екогуманізму, екологічної і біомедичної етики.

Діалектика, як метод та як теорія. Основні форми діалектики: антична, середньовічна, гегелівська, марксистська, екзистенціальна. Альтернативи діалектики.

Основні принципи діалектики як загальної теорії розвитку. Поняття закону. Діалектика єдності і боротьби протилежностей, кількісних і якісних змін, заперечення заперечення. Класифікація суперечностей. Соціальні суперечності, їх сутність і структура. Поняття антогонізму, соціального конфлікту.

Філософські категорії як роди буття і ступені пізнання. Основні онтологічні категорії: єдине і багатоманітне частина і ціле, зміст і форма, одиничне і загальне, причина і наслідок, можливість і дійсність. Значення категорій в пізнанні медико – біологічних явищ. Поняття системи. Принцип цілісності і системності, як методологічна основа побудови сучасної медичної теорії.

Тема 4. Філософська антропологія

Проблеми людського буття у філософії. Сутність та існування людини їх осмислення в історії філософії. Проблема походження людини. Природні, соціальні та духовні виміри людського буття.

Духовність, свобода, творчість і відповідальність, як ознаки людського буття. Філософська проблема взаємовідношення душі і тіла людини. Плотська і духовна людина. Тіла та організм. Подолання опозиції духовного і тілесного, психічного і соматичного, як ключова проблема медицини. Проблема екології сучасної людини. Перспективи виживання і розвитку людини як біологічного виду.

Проблема особистості в філософії. Співвідношення понять “Людина індивід – особа, особистість – індивідуальність.” Особистість як соціокультурна форма індивідуального буття. Історичні типи особистості. Поняття рядової, історичної та видатної особи. Становлення і виховання особистості. Свобода і творчість як спосіб самореалізації особи. Роль і місце особистісного начала в побудові громадянського суспільства. Проблеми особистості в медицині.

Проблема сенсу життя і самореалізації людини. Життя і смерть в духовному досвіді людства. Дискусійність проблеми “права на смерть”, можлива роль провізора у реалізації права хворого на смерть. Проблеми гуманізму і його історичні типи: античний, ренесансний, сучасний. Гуманізм і фармація (діяльність провізора).

Тема 5. Філософія про свідомість, знання та пізнання

Свідомість в структурі людської життєдіяльності. Свідомість, як гносеологічний, онтологічний і соціальний феномен. Природні та соціально-історичні засади свідомості. Індивідуальна свідомість та предметно-практична діяльність. Свідомість, мова і мовлення. Структура свідомості. Свідомість і самосвідомість (знання, мислення, емоції, почуття, воля, пам'ять).

Основні функції свідомості (пізнавальна, оцінююча, цілеполююча, мотиваційна). Феномен несвідомого, його природа та функції. Місце несвідомого в духовному світі і бутті людини. Деякі шляхи впливу на несвідоме (медитація, молитва, психофармакологія).

Пізнання як форма духовного освоєння дійсності та самореалізації людини. Гносеологія та епістемологія. Предмет теорії пізнання, її основні принципи. Пізнання як процес цілеспрямованного соціально – детермінованого вітворення дійсності в свідомості людини. Структура пізнавального процесу: об'єкт, суб'єкт, предмет, засіб, результат, методи пізнання.

Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне пізнання. Медичний діагноз як єдність чуттєвого і раціонального в пізнанні.

Пізнання і знання. Проблеми істинного пізнання. Істина, як процес (об'єктивна і суб'єктивна, абсолютна і відносна істина). Істина і заблудження (помилковість, хибність). Істина і вірогідність. Істина і правда. Критерії істини. Знання і мудрість. Знання і віра (гносеологічна і релігійна віра). Істина і правила, заблудження і помилка. Відповідальність за помилку в медицині та фармації.

Специфіка і логіка наукового пізнання та його етапи (проблема, факт, гіпотеза, концепція, теорія, ідея як форма систематизації знання). Наука і позанаукові форми пізнання (буденне, релігійне, художнє). Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання. Специфіка клінічного мислення.

Пізнання і творчість. Головні концепції творчості в історії філософії. Етапи і структура творчого процесу. Інтуїція в структурі творчо – пізнавального процесу. Роль інтуїції в лікарській діяльності та в діяльності провізора.

Змістовий модуль 3. Соціальна філософія: суспільство, культура, цивілізація

Конкретні цілі:

Розкрити особливості соціального пізнання. Аналізувати сучасні філософські концепції суспільного розвитку.

Пояснювати специфіку сучасного інформаційного суспільства.

Інтерпретувати детермінаційні закономірності функціонування та розвитку суспільства та сфери охорони здоров'я.

Розкривати зміст сенсу і спрямованості історії.

Аналізувати культуру як духовно-практичне втілення історії розвитку людського суспільства.

Аналізувати та інтерпретувати різноманітні підходи до розуміння сутності культури і цивілізації.

Пояснювати єдність людини та культури. Оцінювати особисту відповідальність, провізора-професіонала за культурний рівень своєї соціальної та професійної діяльності.

Аналізувати сучасні глобальні проблеми цивілізації та шляхи їх розв'язання.

Тема 6 . Соціальна філософія

Соціальна філософія в системі філософського знання. Специфіка і об'єкт соціального пізнання. Роль групових інтересів, соціальних установок, цінностей і ідеалів у пізнанні соціальних явищ. Особливості соціального експерименту. Соціальна прогностика і футурологія.

Основні підходи до розуміння суспільства. Натуралістичні, (органічні) соціопсихічні концепції. Теорія предметної дії (К. Марс.) Поняття соціуму.

Суспільство, як система соціальних відносин. Типологія соціальних відносин. Система регуляції соціальних відносин.

Суспільство як система, що розвивається. Діяльність, як породжуючий механізм історичного процесу. Основні чинники суспільного розвитку та їх взаємозв'язок.

Поняття соціальної структури суспільства. Структура традиційного, індустріального і інформаційного суспільства. Соціальні класи, групи їх типологія і динаміка сучасного розвитку. Теорія соціальної стратифікації і соціальної мобільності (П. Сорокін, Т Парсонс).

Етносоціальні процеси в системі суспільних відносин. Історичні форми спільностей людей (рід, плем'я, народність, нація). Взаємозв'язок національного та загальнолюдського в сучасному світі.

Філософія історії її предмет і коло проблем . Історичні виміри людського буття. Простір і час історичної дійсності. Становлення історичної свідомості. Національна історична свідомість. Історична пам'ять. Суб'єкти історичного процесу. Русійні системи історичного процесу. Особистість в історії. Народ і нації як суб'єкти історії.

Періодизація світової історії. Формаційне і цивілізаційне тлумачення історичного процесу. Проблема спрямованості і сенсу історії Поліваріантність історичного розвитку. Конценція прогресивного і регресивного руху історії. Ідея кінця історії. Постісторичний стан суспільства.

Духовне життя суспільства. Поняття суспільної свідомості. Суспільна та індивідуальна свідомість і несвідоме. Архетипи колективного несвідомого. Духовність і національна ментальність суспільства.

Буддений і теоретичний рівень суспільної свідомості. Суспільна психологія і ідеологія. Проблема істинності ідеології. Ідеологія і утопія. Ідеологія і національна ідея. Типи ідеологій

(тоталітаризм, фашизм, лібералізм, консерватизм). Взаємозв'язок ідеології і соціальної психології. Механізм впливу ідеології на психіку мас. Феномен масової свідомості.

Форми суспільної свідомості. Політика і право, як основа регулятивного механізму функціонування і розвитку суспільства. Роль політики і права в побудові в Україні громадського суспільства. Ідея правової і соціальної держави.

Мораль, мистецтво і релігія, як духовно – практичні способи освоєння соціальної дійсності.

Тема 7. Філософія культури

Культура, як об'єкт філософського аналізу. Культура, як спосіб людського буття. Система культури: принципи, елементи, структура. Культура, як опредметнення людського духу. Внутрішня культура і культура спілкування. Діалоговий характер культури. Загальнозначущість і елітарність культури. Типологія культур. Народна, масова, елітарна культура. Субкультура. Маргінальна культура.

Політична, правова, етична, естетична, релігійна, філософська, економічна, екологічна культура. Культура сучасного провізора (фармацевта). Культура і інтелігентність. Символічна природа культури. Світоглядні основи культури.

Культура як ціннісне ставлення до світу. Цінності, як ядро духовного світу людини. Види цінностей: матеріальні і духовні, особистісні і групові, національні і загальнолюдські. Базові цінності людського буття. Життя як найвища цінність. Свобода і відповідальність як цінності сучасної цивілізації. Гармонія вищих цінностей – добра, істини і краси – як ідеал людського буття.

Функції культури в розвитку суспільства. Гуманістична спрямованість культури. Культура, контркультура і антикультура. Культура, як спосіб самовизначення і розвитку особи. Проблема гуманізації і гуманітаризації медичної культури в її історичному розвитку.

Культура і цивілізація. Багатоманітність культур і цивілізацій. Історичні типи культур і цивілізацій. Східна і західна модель культури і їх взаємовпливи. Плюралізм сучасних культур і цивілізацій. Національне і загальнолюдське в культурі. Українська національна культура в контексті світової культури, проблеми її розвитку. Цивілізаційні основи існування людства. Проблеми і перспективи сучасної цивілізації.

Орієнтовна структура залікового кредиту

Тема	Лекції	Семінарське заняття	СРС	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Філософія та її основні функції				
1. Філософія і світогляд	2	2	10	Підготовка огляду наукової літератури
2. Історичний розвиток світової філософії			10	
Змістовий модуль 2. Онтологія, феноменологія, гносеологія				
3. Проблема буття у філософії	2	2	10	Підготовка огляду наукової літератури
4. Філософська антропологія			10	
5. Філософія про свідомість, знання та пізнання	2		10	
Змістовий модуль 3. Соціальна філософія: суспільство, культура, цивілізація				
6. Соціальна філософія	2	2	10	Підготовка огляду наукової літератури
7. Філософія культури	2		10	
Підсумковий контроль засвоєння модуля	–	2	2	
Усього годин – 90	10	8	72	

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ З ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема лекції	Обсяг у годинах
1.	Філософія і світогляд. Історичний розвиток світової філософії	2
2.	Проблема буття у філософії. Філософська антропологія	2
3.	Філософія про свідомість, знання та пізнання	2
4.	Соціальна філософія	2
5.	Філософія культури	2
РАЗОМ		10

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Філософія і світогляд. Історичний розвиток світової філософії	2
2.	Проблема буття у філософії. Філософська антропологія. Філософія про свідомість, знання та пізнання	2
3.	Соціальна філософія. Філософія культури	2
	Підсумковий контроль	2
РАЗОМ		8

6. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ з/п	Назва теми та зміст питань, що вивчаються	Кількість годин
1.	<p>Філософія і світогляд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія і світогляд. 2. Структура світогляду. 3. Предмет філософії. <p><i>Тема для самостійної (індивідуальної) роботи у формі реферату</i></p> <p>– Проблема методу у філософії.</p>	10
2.	<p>Історичний розвиток світової філософії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антична філософія. 2. Філософія Середньовіччя. 3. Реалізм і номіналізм. 4. Філософія Відродження. <p><i>Тема для самостійної (індивідуальної) роботи у формі реферату</i></p> <p>– Особливості Середньовічної філософії.</p> <p>– Теоцентризм філософії Середньовіччя.</p> <p>– Наміналізм, та реалізм. Теорія подвійної істини.</p>	10
3.	<p>Проблема буття у філософії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософське розуміння буття. 2. Філософське поняття матерії. 3. Буття природи. <p><i>Тема для самостійної (індивідуальної) роботи у формі реферату</i></p> <p>– Простір і час як форми існування світу.</p> <p>– Уявлення про біологічний і соціальний простір і час.</p>	10
4.	<p>Філософська антропологія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема сутності та існування людини. 2. Проблема сенсу життя і самореалізації людини. <p><i>Тема для самостійної (індивідуальної) роботи у формі реферату</i></p> <p>– Проблеми сенсу життя і самореалізації людини. Життя і смерть в духовному досвіді людства.</p>	10
5.	<p>Філософія про свідомість, знання та пізнання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Свідомість в структурі людської життєдіяльності. 2. Свідомість і самосвідомість. <p><i>Тема для самостійної (індивідуальної) роботи у формі реферату</i></p> <p>– Пізнання як форма духовного освоєння самореалізації людини.</p> <p>– Пізнання і знання.</p> <p>– Діалектика як наука і метод пізнання.</p>	10
6.	<p>Соціальна філософія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна філософія в системі філософського знання. 2. Основні підходи до розуміння суспільства. <p><i>Тема для самостійної (індивідуальної) роботи у формі реферату</i></p> <p>– Проблема спрямованості і сенсу історії.</p> <p>– Концепція прогресивного і регресивного руху історії.</p>	10
7.	<p>Філософія культури</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура, як спосіб людського буття. Культура, як упредметнення людського духу. 2. Культура і цивілізація. <p><i>Тема для самостійної (індивідуальної) роботи у формі реферату</i></p> <p>– Історичні типи культур і цивілізацій.</p> <p>– Історичні виміри людського буття.</p>	10
	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння модулю	2
	РАЗОМ	72

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Світогляд та філософія. Філософія як фундаментальна гуманітарна дисципліна.
2. Специфіка філософського освоєння дійсності.
3. Структура і функції філософії.
4. Типи і теми філософствування: людина і світ, мислення і буття, духовне і тілесне.
5. Філософія в системі культури. Етноментальний характер філософського знання.
6. Традиційні ідеї східної філософії, їх значення для розвитку медичного пізнання.
7. Антична філософія.: характерні риси, основні проблеми, школи і напрямки.
8. Філософія середньовіччя та епохи Відродження.
9. Філософія Нового часу, її зв'язок з розвитком природознавства.
10. Філософія І. Канта.
11. Антропологічний матеріалізм та гуманізм філософії Л.Фейєрбаха.
12. Діалектико-матеріалістична філософія.
13. екзистенціальна філософія.
14. Особливості сучасної західної філософії.
15. Особливості розвитку філософської думки в Україні.
16. Гуманістична тенденція у вітчизняній філософії. Г. Сковорода –основоположник української класичної філософії.
17. Космологічні тенденції у вітчизняній філософії (В. Вернадський).
18. Філософський сенс буття. Категорія "буття", її зміст. Основні форми і діалектика буття. Специфіка людського буття.
19. Буття природи його форми і його форми. Проблема збереження і розвитку екосистеми людина-природа. Поняття екологічної і біомедичної етики.
20. Поняття матерії. Проблема субстанції як першооснова всіх форм буття. Рівні системної організації матеріального світу.
21. Людина (індивід, особа, особистість, індивідуальність) як предмет науки та філософії.
22. Філософія про природу, сутність та призначення людини.
23. Взаємозв'язок природного, біологічного, соціального і духовного в людині
24. Діяльність та творчий характер. Багатоманітність людської діяльності Місце творчості у лікарській діяльності.
25. Матерія та рух. Філософське розуміння руху. Класифікація форм руху.
26. Сутність та особливості біологічної форми руху. Критика механіцизму та віталізму у розгляді біологічної форми руху
27. Простір та час як форми буття матерії. Особливості біологічного простору та часу.
28. Рух і розвиток, історичні концепції розвитку.
29. Духовні виміри буття. Поняття Духу, Душі, Духовності менталітету. Ідеальне і його природа.
30. Проблема свідомості в філософії. Поняття, ознаки та структура свідомості. Свідомість та самосвідомість: рефлексія, розсудок, розум, воля, почуття.
31. Основні функції свідомості. Свідомість і мислення. Свідомість і мова.
32. Взаємозв'язок свідомого та несвідомого в психіці людини. Концепція безсвідомого З. Фрейда і колективного несвідомого К. Юнга.
33. Фізіологічні основи свідомості. Свідомість та мозок. Фізіологічне та психічне. Критика вульгарного матеріалізму та психофізіологічного паралелізму у розгляді цієї проблеми.
34. Суспільна свідомість і її рівні. Суспільна психологія та ідеологія. Типи ідеології. Поняття масової свідомості.
35. Діалектика взаємозв'язку суспільної свідомості та суспільного буття Відносна самостійність суспільної свідомості.
36. Форми суспільної свідомості, їх відмінність та взаємозв'язок.
37. Лікарська етика та медична деонтологія, їх особливості та принципи.
38. Наука як форма суспільної свідомості та соціальний інститут. Класифікація наук. Місце медицини в системі наук.

39. Пізнавальна діяльність людини.
40. Проблема пізнаваності світу, різні філософські підходи до її розв'язання.
41. Пізнання як відображення дійсності. Суб'єкт та об'єкт пізнання, діалектика їх взаємозв'язку, специфіка в медицині.
42. Діалектичний характер процесу пізнання. Єдність чуттєвого та раціонального в пізнанні. Обмеженість сенсуалізму та раціоналізму
43. Чуттєве, пізнання, його особливості та форми
44. Логічне пізнання, його особливості та форми.
45. Медичний діагноз як єдність чуттєвого та раціонального в пізнанні. Значення інтуїції в діагнозі та вірному застосуванні фармацевтичних засобів.
46. | Проблема істини. Об'єктивність істини. Істина та заблудження. Істина і правда.
47. Істина як процес: діалектика відносного та абсолютного в істині Критика релятивізму та догматизму. Конкретність істини
48. Практика як основа, мета пізнання та критерій істини. Види практики.
49. Особливості практичної діяльності в медицині.
50. Наукове пізнання: особливості та структура. Класифікація методів пізнання. Емпіричний та теоретичний рівні пізнання та їх форми.
51. Специфіка соціально-гуманітарного пізнання, та його методи і форми.
52. Науково-медичне пізнання. Особливості пізнання у фармації. Місце медичної науки у структурі пізнавальної діяльності людини.
53. Суспільство як система, що розвивається. Структура суспільства: сфери та відносини людей.
54. Проблема розвитку суспільства. Концепції прогресивного і регресивного руху історії.
55. Громадянське суспільство та правова державою. Громадянські права людини.
56. Поняття філософії історії. Формаційне і цивілізаційне тлумачення історичного процесу.
57. Народ і нація як основні суб'єкти історії. Поняття: патріотизму, націоналізму, шовінізму, космополітизму.
58. Поняття "цивілізація" та "культура", їх співвідношення. Типологія культур
59. Цивілізаційний підхід до історії. Сучасний етап цивілізаційного розвитку. Поняття глобалізації і глобальних проблем сучасності.
60. Феномен відповідальності фармацевта і провізора.

9. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Протягом вивчення дисципліни всі види діяльності студента підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Підсумковий контроль – це діагностика засвоєння студентом матеріалу модулю (залікового кредиту). Вивчення дисципліни закінчується підсумковим контролем у формі заліку.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем і питань, які студент опрацьовує самостійно і вони не належать до структури практичного заняття.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 100, в т. ч. за поточну навчальну діяльність – 60 балів, за результатами модульного контролю – 40 балів. Оцінка за дисципліну виставляється як середня арифметична оцінка засвоєння всіх модулів і має визначення за системою ECTS та за традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

При засвоєнні кожної теми модулю за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за бальною шкалою, у межах визначеної для теми кількості балів.

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Інд. робота
20	20	20	2
ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	
12-20	12-20	12-20	

Після закінчення вивчення модулю, поточна навчальна діяльність оцінюється шляхом додавання кількості балів, набраних студентом за змістові модулі. Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модулю, з додаванням балів за самостійну роботу, дорівнює 60 балам і ділиться пропорційно кількості змістових модулів. Мінімальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модулю, з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу, дорівнює 36 балам і ділиться пропорційно кількості змістових модулів.

Оцінювання дисципліни

Оцінка А, В, С, D, E виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалою ECTS та національною шкалою

Бали	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно (зараховано)	A
82–89	Дуже добре (зараховано)	B
75–81	Добре (зараховано)	C
67–74	Задовільно (зараховано)	D
60–66	Достатньо (зараховано)	E
35–59	Незадовільно (незараховано)	FX
1–34	Не допущений	F

Оцінка з дисципліни FX, F виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка FX виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання не більше 2 разів під час канікул та впродовж 2 (додаткових) тижнів після закінчення семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенню вивчення дисципліни (не виконали робочу програму хоча б з одного модулю, або не набрали за поточну навчальну діяльність з модулю мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

10. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Андрущенко В.П. Історія соціальної філософії, – К.: Тандем, 2000. – 340 с.
2. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. – К.: Генеза, 2001. – 369 с.
3. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії: Підручник. – К.: Либідь, 2001. – 408 с.
4. Філософія: Навчальний посібник / За ред. І.Ф. Надольного. (2 вид. Перер. і доп.) – К.: Вікар, 2001. – 475 с.
5. Філософія: посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. – К.: Академія, 2001. – 260 с.
6. Філософія: Світ людини. Курс лекцій: Навч. посібник / В.Г. Табачковський, М.О. Булатов, Н.В. Хамітов та ін. – К.: Академія, 2003. – 300 с.
7. Щерба С.П. Філософія: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2003. – 370 с.
8. Щерба С. П. Філософія. Тофтул М.Г. та ін. Філософія: короткий виклад: навч. посібник. – К.: Кондор, 2003. – 352 с.

Додаткова:

1. Антология средневековой мысли: Теология и философия европейского Средневековья: В 2 т. – СПб.: РХГИ, 2002. – 390 с.
2. Асмус В.Ф. Античная философия. – М.: Высшая школа, 2005. – 408 с.
3. Бичко А.К. “Леся Українка. Світоглядно-філософський погляд”. – К.: Генеза, 2000. – 267 с.
4. Кессиди Ф.Х. К истокам греческой мысли: Научное издание. – СПб.: Алетейя, 2001. – 278 с.
5. Кондзьолка В. Історія середньовічної філософії. – Львів: Світ, 2001. – 341 с.
6. Кунцман П., Буркард Ф.-П., Відман Ф. Філософія: dtv-Atlas. Пер. з 10-го нім. вид. –Київ: Знання-Прес, 2002. – 270 с.
7. Кушаков Ю.В. Историко-философская концепция Л. Фейербаха. Теория, методология, конкретные результаты. – К.: Наукова думка, 1981. – 166 с.
8. Марчук М.Г. Ціннісні потенції знання. – Чернівці: Рута, 2001. – 325 с.
9. Охріменко О.Г. Фундаментальні філософські проблеми: Конспект лекцій. – К.: Вид. ПАРАПАН, 2002. – 112 с.
10. Пролеев С.В. История античной философии. – Спб.: Алетейя, 2001. – 365 с
11. Ткачук М.Л. Київська академічна філософія ХІХ – почат. ХХ ст.: Методологічні проблеми дослідження. – К.: Генеза, 2000. – 124 с.
12. Философия Канта и современность. – М.: Мысль, 1974. – 469 с.
13. Шинкарук В.И. Логика, диалектика и теория познания Гегеля. – К.: Наукова думка, 1964. – 295 с.
14. Шинкарук В.И. Теория познания, логика и диалектика И. Канта. – К.: Наукова думка, 1974. – 335 с.
15. Юркевич П.Д. Вибрані твори: Пер. з рос. – К.: Абрис, 1993, – 345 с.

Інформаційні ресурси:

1. www.philsci.univ.kiev.ua
2. www.nbv.gov.ua
3. www.uct.kiev.ua
4. www.philosophy.ru
5. www.athens.ru
6. www.lib.ru